

Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu**Cel procedury**

Celem procedury jest ocena stopnia realizacji wskaźników i planowanych przedsięwzięć, weryfikacja założonych w Lokalnej Strategii Rozwoju celów oraz określenie czy LSR jest wdrażana prawidłowo, a jej realizacja przebiega zgodnie z założeniami, a także czy sposób funkcjonowania LGD przebiega w sposób gwarantujący wypełnianie nałożonych obowiązków.

Przebieg procedury monitorowania

Proces monitoringu będzie obejmować następujące elementy:

- a) monitorowanie rzeczowej realizacji LSR polegającej na:
  - analizie stopnia osiągnięcia mierzalnych i weryfikowalnych wskaźników wykonalności celów strategii;
  - monitorowaniu operacyjnym na podstawie bezpośrednich rozmów z beneficjentami i wizji lokalnych na miejscu realizacji operacji;
  - zaangażowaniu społeczności lokalnej w proces ewaluacji
  - harmonogram ogłaszanych konkursów.
- b) monitorowanie poziomu wydatków środków na poszczególne operacje i działania własne LGD;
- c) ocena zainteresowania stroną internetową LGD;
- d) ocena zainteresowania ogłaszanymi konkursami;
- e) ocena zainteresowania prowadzonymi szkoleniami.

Dla celów monitorowania i analizy stopnia osiągnięcia mierzalnych i weryfikowalnych wskaźników wykonalności celów strategii zostanie opracowana ankieta monitorująca, jako podstawowe narzędzie weryfikacji osiągniętych wskaźników w ramach danej operacji, której złożenie będzie obligatoryjne w terminie 30 dni od dnia otrzymania płatności końcowej w ramach danej operacji. Jako narzędzie dodatkowe wskazuje się: oświadczenia i sprawozdania beneficjentów oraz Biura LGD.

Sposoby realizacji badań – monitoring

Zakres badania	Podmiot/organ wykonujący badanie	Sposób wykonania badania (źródła danych)	Czas i okres dokonywani a pomiaru	Analiza i ocena danych
Harmonogram ogłaszanych konkursów	Biuro LGD (ocena własna)	✓ Rejestr ogłoszonych konkursów	Na bieżąco	✓ Zgodność ogłaszania konkursów z harmonogramem
Budżet LGD	Zarząd LGD	✓ Dokumentacja własna LGD, informacje z IW		✓ Stopień wykorzystania funduszy
Wskaźniki realizacji LSR		✓ Ankiety monitorujące beneficjentów, dokumentacja własna LGD		✓ Wysokość zakontraktowanych środków
Funkcjonowanie Biura LGD		✓ Anonimowe ankiety odbiorców świadczonego doradztwa		✓ Stopień realizacji wskaźników produktu i rezultatu
		✓ Rejestr doradztwa		✓ Ocena pracy pracowników ✓ Jakość i efektywność świadczonego doradztwa

Przebieg procedury ewaluacji

Ze względu na moment uruchomienia badania ewaluacyjnego przewidujemy:

dla procesów związanych ze wdrażaniem LSR:

- ewaluację on-going, czyli w trakcie wdrażania interwencji, której celem jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów pod względem dostarczonych produktów i osiągniętych rezultatów oraz określenie trafności zamierzeń w stosunku do aktualnych trendów społeczno-gospodarczych – termin uruchomienia badania: 01.01.2019r., termin zakończenia: 28.02.2019 r.;
- ewaluację ex-post, czyli po zakończeniu realizacji interwencji, której celem jest określenie jego długotrwałych efektów, w tym wielkości zaangażowanych środków, skuteczności i efektywności pomocy – termin uruchomienia badania: 01.04.2022r., termin zakończenia: 31.05.2022r.;

dla Funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania:

- ewaluację on-going w okresie I kwartału roku następującego po roku ocenianym za cały rok kalendarzowy.

Kryteria szczegółowe ewaluacji obejmują ocenę:

1. stopnia, w jakim przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym projektem lub realnym potrzebom beneficjentów;
2. poziomu ekonomicznego uzasadnienia realizacji projektów, czyli stosunku poniesionych nakładów do uzyskanych wyników i rezultatów, przy czym przez nakłady rozumie się zasoby finansowe, ludzkie i poświęcony czas;
3. skuteczności – ocenę stopnia, na ile cele przedsięwzięcia, zdefiniowane na etapie programowania, zostały osiągnięte;
4. użyteczności – stopnia zaspokojenia potrzeb beneficjentów w wyniku osiągnięcia rezultatów podejmowanych operacji;
5. trwałości – oceny faktu, czy pozytywne efekty projektu na poziomie celu mogą trwać do zakończenia finansowania zewnętrznego oraz czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tego projektu w dłuższym okresie na procesy rozwoju na poziomie sektora, regionu czy kraju.

Elementy podlegające ewaluacji:

- efektywność działalności LGD (aktywizacji i promocji);
- efektywność pracowników biura LGD;
- efektywność organu decyzyjnego;
- przebieg konkursów;
- efektywność współpracy;
- jakość procedur i kryteriów.

Przewiduje się opracowanie ewaluacji w oparciu o metody ilościowe i jakościowe pozyskiwania danych niezbędnych dla realizacji tego procesu takie jak:

1. Analiza danych zastanych (desk research), czyli analiza istniejących już dokumentów, raportów i dokumentów planistycznych;
2. Wywiady indywidualne, stanowiące metodę jakościową i pozwalające na bardziej precyzyjne i szczegółowe zbadanie danego projektu
3. Badania ankietowe, stanowiące metodę ilościową i uzupełniającą powyższe metody, przy czym pozwalają one na zbadanie większej części społeczeństwa i odzwierciedlenie opinii społecznej.

Materialnym efektem zakończenia procesu ewaluacji będzie raport sporządzony w powiązaniu z realizacją poszczególnych etapów badania, w wersji elektronicznej i wersji papierowej.

Sposoby realizacji badań – ewaluacja

Zakres badania	Podmiot/organ wykonujący badanie	Sposób wykonania badania (źródła danych)	Czas i okres dokonywania pomiaru	Analiza i ocena danych
Funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania				
Działalność LGD Pracownicy biura LGD Organ decyzyjny	Zarząd LGD Niezależni eksperci (ocena zewnętrzna) Badanie z udziałem lokalnej społeczności	✓ Opinia kierownika biura nt. podległych pracowników ✓ Wywiad z wnioskodawcami ✓ Badania ankietowe ✓ Opinia Zarządu/członków LGD ✓ Opinia Komisji Rewizyjnej	Czas pomiaru: I kwartał roku następującego po roku ocenianym Okres objęty pomiarem: Cały rok kalendarzowy	✓ Rzetelne i terminowe wypełnianie obowiązków wynikających z umowy ✓ Realizacja LSR zgodnie z harmonogramem ✓ Uczestnictwo w posiedzeniach ✓ Przestrzeganie Regulaminu ✓ Jakość i skuteczność świadczonych usług ✓ Efektywność promocji LGD i aktywizacji lokalnej społeczności
Wdrażanie LSR				
Cele określone w LSR Procedura wyboru operacji Kryteria wyboru operacji Harmonogram Budżet	Ocena własna Niezależni eksperci (ocena zewnętrzna) Ewaluacja z udziałem społeczności lokalnej	✓ Analiza na podstawie ankiet, wywiadów przeprowadzonych z pracownikami LGD, beneficjentami i wnioskodawcami	Czas pomiaru: 1. termin uruchomienia badania: 01.01.2019 r., termin zakończenia: 28.02.2019 r.; za okres do końca 2018 r. 2. termin uruchomienia badania: 01.04.2022r., termin zakończenia: 31.05.2022r.; za okres od 01.01.2019 r. do 01.04.2022 r.	✓ Stopień realizacji poszczególnych celów ✓ Stopień wykorzystania budżetu ✓ Zgodność z harmonogramem ✓ Opinia społeczności lokalnej na temat wdrażania LSR oraz realizowanych projektów

Wykorzystanie opinii i wniosków lokalnej społeczności

Wyniki przeprowadzonych ewaluacji i analiz danych monitoringowych pozyskanych również od lokalnej społeczności będą służyły, w razie konieczności, do wprowadzenia działań/planów naprawczych, zmiany kryteriów wyboru, aktualizacji harmonogramu ogłaszanych konkursów, modyfikacji budżetu czy sformułowania nowych celów i kryteriów wyboru.